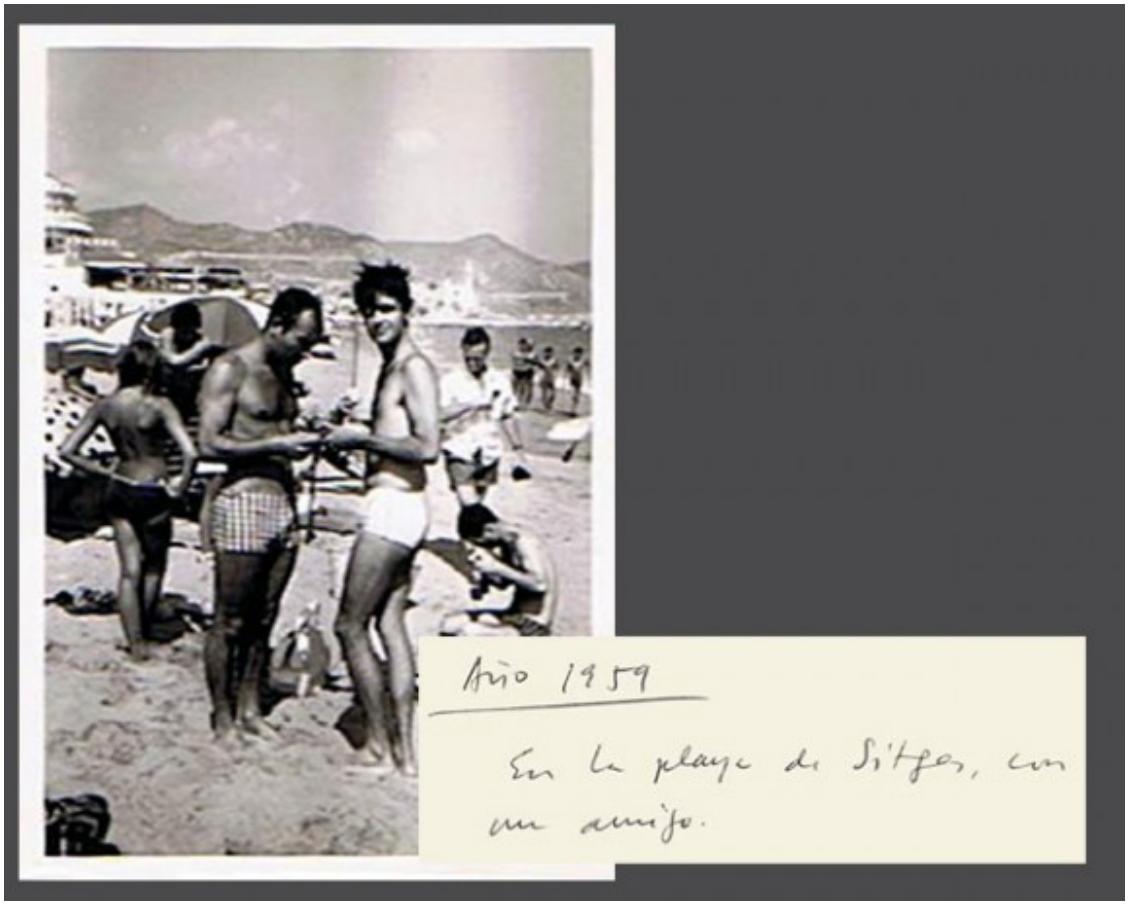
Enderrock | Pere Pons | Actualitzat el 04/04/2020 a les 15:00

Aute: El noi de Gràcia

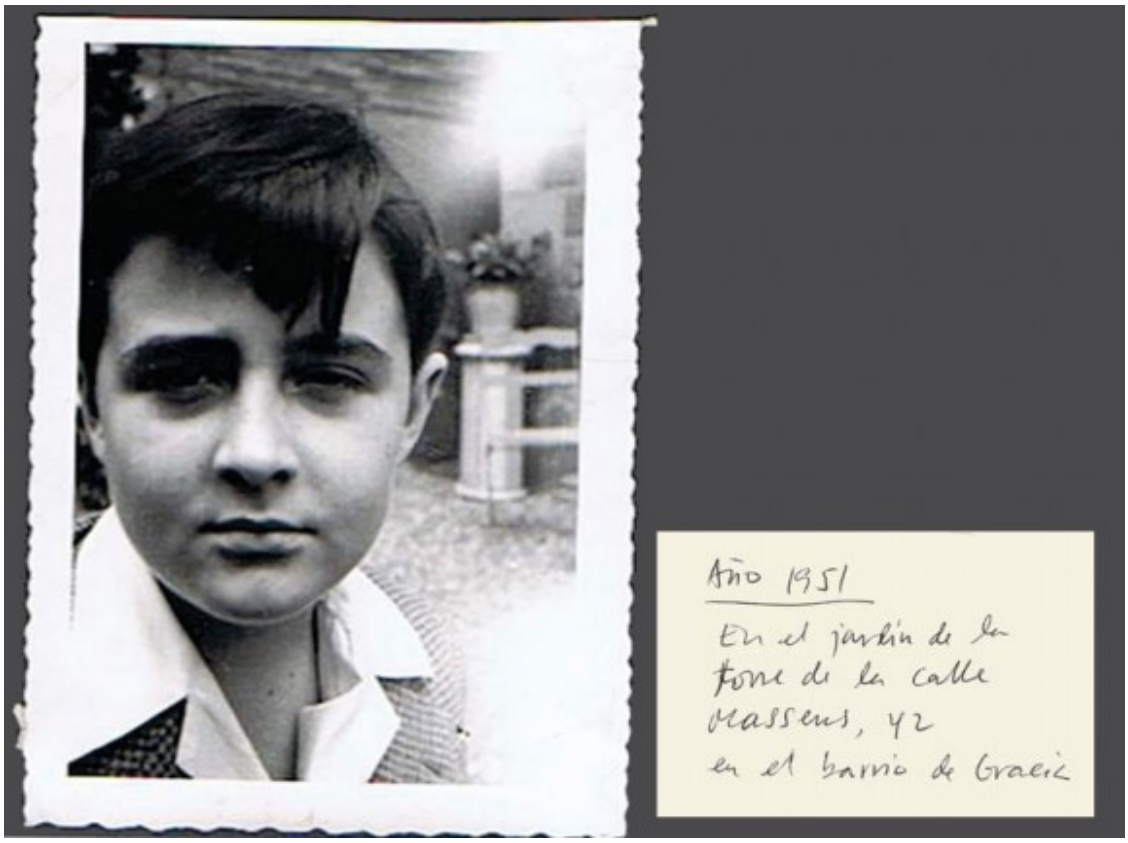
Recuperem l'entrevista feta per Pere Pons a Luis Eduardo Aute publicada el maig del 2009 a la revista 'Sons de la Mediterrània' | L'entrevista es va publicar en motiu del disc de Joan Isaac 'Auteclàssic' (Sony Music, 2009)

Luis Eduardo Aute (Manila, 1943) ha mantingut al llarg de tota la seva vida un estret vincle amb Catalunya. Qüestions familiars, les pròpies vivències i el pur atzar han establert un lligam biogràfic i sentimental entre el creador d'"Al alba" i la cultura, la forma de vida, les tradicions i la llengua catalanes... Va néixer a l'antiga colònia espanyola de Filipines el mateix any que, a la vora de la Mediterrània, ?El Noi del Poble Sec' tenia el bressol a punt. Sense ànim de competir, que no li fa, a ell, que va viure part de la infantesa i adolescència entre la plaça de Rovira i Trias i el carrer de Massens de Barcelona, podia ben bé haver-se convertit en ?El Noi de Gràcia.'

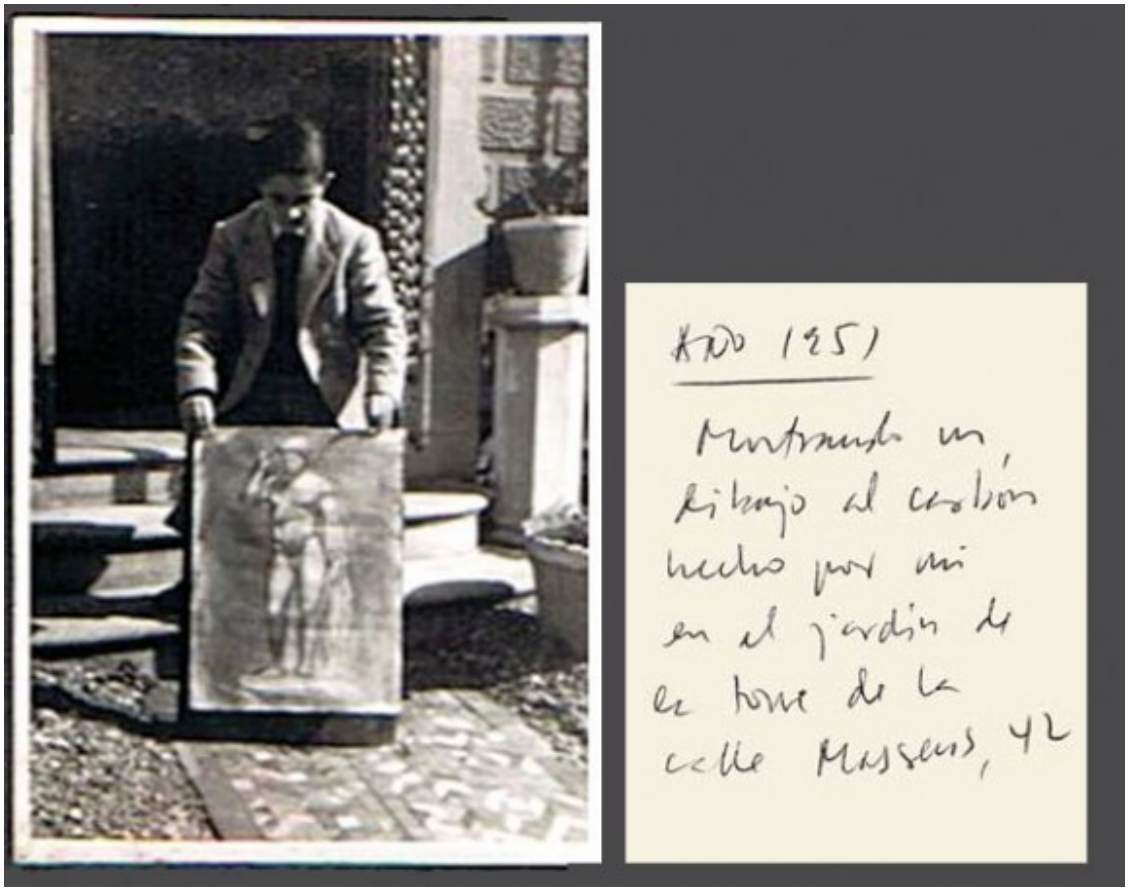
Per a un cinèfil empedreït com **Luis Eduardo Aute** Catalunya es podria associar en el seu imaginari al clàssic *Estiu del 42* de **Robert Mulligan**. Només caldria ressituar la data ?1959? i el decorat de platja ?Sitges? per trobar-nos davant l'adolescent que desperta a la vida atret per l'encís de les primeres turistes franceses i fascinat per la descoberta del primer biquini estès a la

sorra i exposat lliurement al sol. "Tot i que ho vaig viure com una experiència personal, poc temps després em vaig adonar que aquell primer biquini que veia no era una novetat només per a mi, sinó per a tot un país immers en la grisor d'una postguerra on les senyores anaven de negre rigorós ?com si el dol fos la moda per decret? i les noies s'havien de confessar per portar una faldilla més amunt dels turmells", recorda **Aute**.

Però tampoc cal avançar-se en els diferents trams d'aquest recorregut. Molt abans que les hormones activessin en el futur cantautor el pessigolleig del desig, les estades prèvies a Barcelona li havien suscitat tota mena d'inquietuds i emocions. "Vaig trepitjar Barcelona per primera vegada el 1951, quan tenia 8 anys. El meu pare, que treballava a Tabacos de Filipinas, va fer unes vacances a Europa i després d'una breu estada a Roma ens vam instal·lar a la ciutat."

D'aquell primer contacte d'un nen d'ultramar amb el vell continent europeu, **Luis Eduardo Aute** en manté viu un record entre el realisme màgic i un conte de fades. "Ens estàvem a la torreta d'uns oncles, al número 42 del carrer de Massens, en plena vila de Gràcia. I si les vacances ja són per a qualsevol nen un temps propici a les aventures i les descobertes, imagina't en el meu cas, que arribava de l'altra banda del món i tenia l'oportunitat de conèixer aquella gent i aquells carrers dels quals tantes vegades havia sentit parlar als meus pares, i que jo havia convertit en un conte. Als meus ulls de nen, aquella Barcelona entre senyorial i popular, on la gent parlava una llengua pròpia sense la voluntat explícita de desafiar la prohibició dels estaments oficials, sinó per pura carta de naturalesa, era el més exòtic que havia vist mai."

"És cert ?afegeix **Aute**? que la dictadura franquista havia deixat l'Estat espanyol aïllat dels progressos ètics i estètics que havien transformat mitja Europa, però si hi havia alguna ciutat per sota els Pirineus que es pogués equiparar a la resta de capitals del Vell Continent ?Roma, París, Londres, Berlín...? aquesta era Barcelona", assegura el cantautor.

"Tinc fresc el record dels carrers ben guarnits per les Festes de Gràcia; de les passejades de diumenge amb el meu pare que acabaven indefectiblement a la terraseta del Bar Valls, que encara és a la plaça Rovira, i també al Bar Climent, que malauradament ja no existeix. Mentre ell seia a llegir el diari, amb la colla d'amics no paràvem de jugar tot corrent amunt i avall de la plaça."

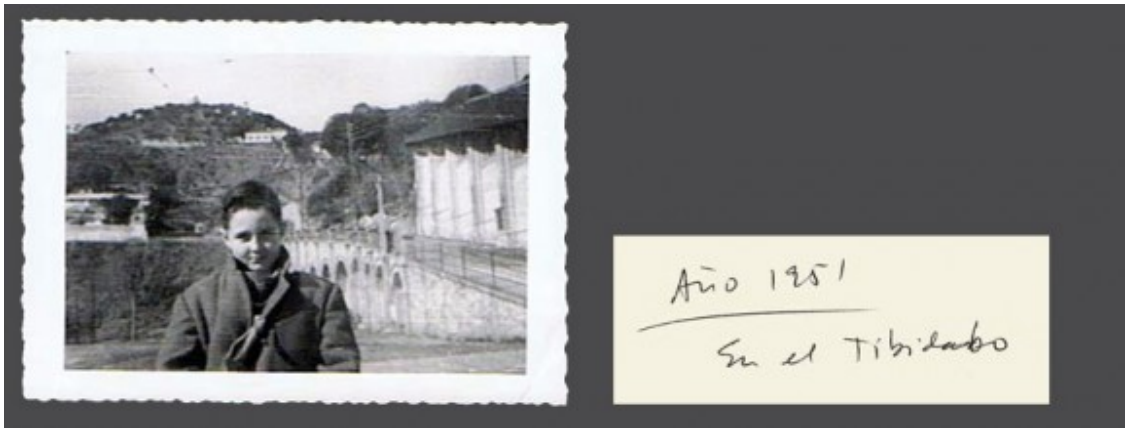

De la vocació artística de **Luis Eduardo Aute** en donen fe la col·lecció de fotos que publiquem aquí, extretes del seu àlbum de família. Imatges inèdites com les que després de fer els 8 anys el mostren orgullós ensenyant el resultat dels seus primers quadres. Una vocació, la de pintar, que mai no ha pogut, volgut ni sabut deixar, per molt que hagin estat les seves més de quatre-centes cançons les que li han donat l'èxit i el reconeixement com a artista. Però si les vivències d'infantesa són per a qualsevol persona trets inesborrables que predeterminen els fonaments del seu caràcter de cara al futur, les de l'adolescència són les que formen la base fonamental del tarannà de cadascú. Una època que **Aute** recorda tot evocant les seves llargues i càlides estiuejades a les platges de la costa del Garraf.

"La casa d'estiueig dels meus oncles a Sitges em permetia una inusual confraternització per a un noi d'aquella època amb unes noies franceses que hi passaven els seus estius. A poc a poc em vaig enamorar d'aquella llengua estranya i dolça alhora, i vaig posar tot l'esforç a les classes de francès i anglès per poder comunicar-me amb aquelles turistes que molt poc tenien a veure amb el prototip de dona o noieta espanyola d'aquell temps", detalla.

En aquest sentit **Luis Eduardo Aute** explica com anys més tard, quan una vegada iniciat en l'ofici de fer cançons va tenir l'oportunitat d'entrar en contacte amb alguns dels protagonistes de l'anomenada Nova Cançó, va entendre la influència de la chanson en la qual molts d'ells se sentien immersos. "Conèixer **Brassens**, **Brel**, **Ferré** i el cinema francès de la *Nouvelle Vague*, de **Godard** a **Truffaut**, era en el meu cas un requeriment prou útil per entaular conversa amb aquelles noietes franceses que em feien suspirar durant els meus estius a Sitges. Sense adonar-me'n, i gràcies a les meves estades a Catalunya, em vaig convertir en un afrancesat." Una mostra prou explícita d'aquesta empremta quedaria reflectida uns anys més tard, el 1967, a la pel·lícula de **Pedro Olea** *Días de viejo color. Días de amores*, on **Aute** interpreta la figura d'un cantautor que durant unes vacances de Setmana Santa a Torremolinos es guanya la vida cantant en francès a la terrassa d'un bar. Abans del rodatge d'aquesta pel·lícula, però, amb la qual **Luis Eduardo Aute** va fer convergir dues de les seves grans passions ?música i cinema?, el seu vincle amb el territori català s'havia fet encara més estret, tot i que aquesta vegada l'elecció li va venir imposada des del Ministerio de la Guerra.

Com tot espanyolet de l'època en condicions aptes físiques i mentals que no pogués demostrar el contrari, es trobava subjecte a l'obligació i el deure de complir amb la pàtria i fer el servei militar. Li va tocar Tremp (Lleida) en primera instància, on va realitzar tres mesos de campament per llavors ser destinat a les Casernes de Girona. "Recordo que aprofitava els permisos curts per descobrir les llibreries i les botigues de discos de la ciutat, i el primer que em va sorprendre van ser aquells singles d'Edigsa amb les portades i les fotografies tan modernes d'autors que jo no coneixia com **Raimon** o **Pi de la Serra**", explica.

És curiós constatar com el primer impacte d'Els Setze Jutges sobre aquell cantautor en potència que bull dins el soldadet Aute arriba abans per l'estètica que no pas pel concepte. Encara han de passar alguns anys perquè **Josep Maria Andreu** adapti al català un dels seus primers senzills: "Aleluya nº1" ("Al·leluia n.1") i "Rojo sobre negro" ("Roig damunt el negre"), editat per RCA, 1967. La fascinació que sent per aquells que han posat en pràctica les paraules de **Lluís Serrahima** en l'article "Ens calen cançons d'ara" a la revista *Germinabit* (1959) no és tant una complicitat ideològica, reivindicativa i de protesta com l'admiració que li provoca el disseny, la fotografia i la presentació d'uns discos que doten d'un valor afegit l'objecte més enllà del seu contingut. "Només per la modernitat que transmetien aquelles imatges dels discos d'Edigsa sabies que alguna cosa estava passant i que no te la podies perdre", assegura.

La mili obligatòria encara li reservaria una tercera i última destinació, que l'acabaria situant als quarters del Govern Militar de Barcelona al passeig de Colom, al front marítim de la ciutat. "Em vaig haver de xupar moltes guàrdies amb el Moll de la Fusta com a decorat d'una Barcelona encara d'esquenes al mar. Però quan tenia festa me n'anava de cap al carrer d'Escudellers i la plaça Reial, i les nits es feien dia a locals com el New York", rememora.

Havent viscut els millors moments de la infantesa i part de l'adolescència ?les vacances? entre Barcelona i Sitges, i prop de dos anys de la seva joventut entre Tremp, Girona i les nits golfes del barri Gòtic de la capital catalana, els lligams de **Luis Eduardo Aute** amb Catalunya s'escapen de l'anècdota o el caprici i esdevenen una sòlida realitat biogràfica que s'estableix precisament en els moments de la vida que més marquen el caràcter de l'individu: la infantesa, l'adolescència i la joventut.

Potser per això, a banda d'oferir-se a interpretar en català clàssics com "Paraules d'amor" de **Joan Manuel Serrat** o d'haver participat en el disc-concert *Qui té un amic* (Ariola, 1989) de **Quico Pi de la Serra**, un dels propòsits dins la seva cartera de projectes segueix sent fer un disc de cançons pròpies escrites i cantades per ell en català. "En realitat m'havia mig compromès a fer-ho amb un concert a la plaça Rovira durant les Festes de Gràcia, però altres compromisos i la meva lentitud a l'hora de posar-me a escriure els temes ho ha anat endarrerint", confessa. Tot i que reconeix que el seu català no té la fluïdesa i la riquesa d'expressions del seu castellà, no considera que això sigui un fre determinant per al seu repte. "De la mateixa manera que quan vaig enregistrar el disc *Aire* (Virgin, 1998) vaig sentir la necessitat de fer un disc en anglès i em van sortir les cançons d'*Invisible* (Virgin, 1998), ara es tracta que quan m'hi posi em surtin les cançons en català i les senti tan pròpies com les que faig en castellà. És clar que és qu?estió de posar-s'hi, però també cal que senti que ja ha arribat aquell moment."

Ara per ara la primera embranzida, segons reconeix, ha deixat com a fruit l'esborrany de dues primeres cançons com a punt de partida. Mentre estem a l'expectativa que la seva autoria en català

flueixi, és el seu amic i cantant **Joan Isaac** ?amb qui es coneixen i es declaren admiració recíproca des de fa vint-i-cinc anys? qui l'ha convidat a veure la seva pròpia obra des de l'altra banda del mirall, a partir de l'adaptació al català d'una selecció dels seus temes més clàssics. "La meva amistat amb **Joan Isaac** arrenca molts anys enrere. Va ser el 1984, quan va venir a Madrid per gravar el seu disc *Inesperat* (Philips, 1984), amb arranjaments de **Luis Mendo** i el grup **Suburbano**, que eren els músics que m'acompanyaven en aquell temps. En **Joan** era molt jove, era el benjamí de la Cançó, de la generació de **Marina Rossell**, de **Ramon Muntaner**...", recorda **Aute**. "Al llarg dels anys ens hem trobat altres vegades ?segueix?i en algun moment va sorgir la idea de traduir les meves cançons al català. Ell faria aquesta feina. Em va semblar una idea excel·lent i va posar-se mans a l'obra sense un objectiu definit. Per altra banda, **Miquel Pujadó**, a qui no conec personalment ?per ara?, i amb qui he mantingut una correspondència fluïda durant molts anys, també es va aventurar a traduir-me al català." Finalment, ha estat **Joan Isaac** qui ha cantat totes aquestes adaptacions: "La feina que està fent no és només un privilegi per a mi sinó tota una descoberta. Tant la seva visió de les meves cançons com els arranjaments de **Pere Bardagí** i **Enric Colomer** fan que moltes gairebé no les reconegui. Fins i tot et diria que en molts casos la versió és millor que l'original", afirma. En tot cas, però, **Luis Eduardo Aute** no considera que una cosa vagi per l'altra i manifesta el desig de complir amb el seu objectiu de gravar un disc de temes propis en català.